

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Факультет театрального мистецтва
Кафедра театрознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з наукової роботи

Ірина ЯН
Ірина ЯН

«16» *травня* 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

спеціальність 026 Сценічне мистецтво

освітньо-наукова програма Сценічне мистецтво
(назва освітньої програми)

Київ – 2024

Розробник: РЖЕВСЬКА Майя Юріївна, доктор мистецтвознавства, професор

Викладач: РЖЕВСЬКА Майя Юріївна, доктор мистецтвознавства, професор

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
театрознавства протокол № 9 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри Наталія Владимірова

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Професор Майя Ржевська

16.10. 2024 р.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__» 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__» 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__» 20__

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	Перший		Перший	
Семестр	I	II	I	II
Кількість кредитів -	3	3	3	3
Загальний обсяг годин -	90	90	90	90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	20	20	6	6
	Семінарські			
	-	-	-	-
	Практичні			
	10	10	4	4
	Індивідуальні			
	-	-	-	-
	Лабораторні			
	-	-	-	-
Самостійна робота				
60	60	80	80	
Вид підсумкового контролю	залік	іспит	залік	іспит

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – надання здобувачам інформації про методологію гуманітарного знання в історичній перспективі та актуальних вимірах задля сприяння адекватному вибору ними методологічних стратегій (підходів) та сукупності методів при здійсненні власних досліджень.

Завдання:

- визначити головні тенденції здійснення наукової комунікації в сучасному світі загалом і в Україні зокрема;
- окреслити коло актуальних принципів, підходів, методів у сучасній гуманітаристиці;
- охарактеризувати методологічні стратегії й дослідницькі технології гуманітарних наук ХІХ – ХХІ ст.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН) за дисципліною:

ПРН 2. Вміти здійснювати пошук інформації в мережі Інтернет, вільно застосовувати можливості інформаційних технологій у професійній діяльності.

ПРН 3. Вміти застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору, систематизації та використання інформації, працювати з бібліотечними каталогами, базами даних зі спеціальності та наукометричними базами, володіти навичками наукового опрацювання літератури (включаючи оформлення бібліографії, правила цитування тощо).

ПРН 4. Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання,

планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

ПРН 5. Вміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень, аналізувати наукові тексти інших 9 дослідників, критично ставитися до власних досліджень, вносити необхідні корективи в ході наукової роботи.

ПРН 6. Вміти коректно відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях, матеріалах доповідей та тезах, опублікованих як у вітчизняних фахових виданнях, так і у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, професійно презентувати результати своїх досліджень на наукових конференціях, семінарах.

ПРН 9. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії мистецтва, наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері сценічного мистецтва і вміти її доречно й коректно використовувати.

ПРН 12. Знати засади організації науково-педагогічної діяльності, вміти організовувати власну науково дослідницьку та викладацьку працю.

ПРН 14. Послідовно дотримуватись норм наукової етики й академічної доброчесності у здійсненні наукової діяльності та проведенні власного наукового дослідження

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Наука як система пізнавальної діяльності. Класифікація наук.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8	
Тема 2. Наука як соціальний інститут. Наукова комунікація, способи її реалізації.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8	
Тема 3. Академічна доброчесність як принцип наукової, науково-педагогічної та творчої діяльності	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8	
Тема 4. Гуманітарні науки та їх специфіка. Мистецтвознавство в системі наук. Джерелознавча складова мистецтвознавства.	6	2	-	-	-	4	-	-	1	-	-	8	
Тема 5. Жанри й різновиди наукових	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8	

робіт. Кваліфікаційні роботи. Етапи роботи над дисертацією.												
Тема 6. Методологія наукових досліджень. Принципи, підходи, методи. Міждисциплінарні дослідження.	12	2	2	-	-	8	-	1	-	-	-	8
Тема 7. Апробація наукових результатів дослідження.	12	2	2	-	-	8	-	1	-	-	-	8
Тема 8. Публікації результатів дисертаційного дослідження. Вимоги до форми наукових статей.	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8
Тема 9. Бібліографічний опис та бібліографічне посилання у науковій роботі.	12	2	2	-	-	8	-	-	1	-	-	8
Тема 10. Метрики сучасної науки: журнальні, метрики публікацій, метрики щодо дослідників.	6	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	8
Тема 11. Періодизація історії науки	6	2	-	-	-	4		0,5				8,5
Тема 12. Формування моделі наукового пізнання. Методологічні ідеї Ф. Бекона, Р. Декарта та Г. Галілея як основа науки Нового часу	6	2	-	-	-	4		0,5				8,5
Тема 13. Класичний період розвитку науки. Позитивізм, технологія позитивістського дослідження. Романтично-інтуїтивістська стратегія гуманітарного знання.	6	2	-	-	-	4		1				8
Тема 14. Некласичний період розвитку науки: соціогуманітарні дисципліни. Методологічна концепція Макса Вебера. Методологічна стратегія прагматизму	6	2	-	-	-	4		1				8
Тема 15. Неопозитивізм. Теорія фальсифікації Карла Поппера	6	2	-	-	-	4		0,5				8,5

Тема 16. Соціологія знання Томаса Куна: поняття «наукової революції» та «парадигми»	6	2	-	-	-	4		0,5				8,5
Тема 17. Інтуїтивістська стратегія в ХХ ст. Герменевтика	6	2	-	-	-	4		0,5				8,5
Тема 18. Постнекласичний період розвитку гуманітарного знання. Структуралізм. Мішель Фуко і дискурсивний аналіз. Постструктуралізм	6	2	-	-	-	4		1				8
Тема 19. Постмодернізм і постмодерністська чутливість: проєкції на наукові дослідження.	18	2	4	-	-	12		0,5	1			7,5
Тема 20. Концепції сучасного мистецтвознавства	24	2	6	-	-	16			3			6
Усього годин	180	40	20	-	-	120	180	12	8			160

Програма навчальної дисципліни

Лекції

Тема 1. *Наука як система пізнавальної діяльності. Класифікація наук.*

Наука як система пізнавальної діяльності. Продукування нового знання як призначення науки. Цілісність і синтетичність сучасного наукового світогляду. Генеза й дисциплінарний розподіл наукового знання. Природничі, гуманітарні та суспільні науки. Фундаментальні та прикладні дослідження. Метатеоретичний, теоретичний, теоретико-емпіричний та прикладний (емпіричний) рівні наукового пізнання.

Тема 2. *Наука як соціальний інститут. Наукова комунікація, способи її реалізації.*

Науково-дослідницькі установи та заклади вищої освіти як осередки реалізації наукової діяльності. Університет та академія наук: історичний аспект. Національні академії наук у сучасній Україні. Науковий складник в структурі професійної діяльності науково-педагогічного працівника. Наукові ступені. Вчені звання.

Тема 3. *Академічна доброчесність як принцип наукової, науково-педагогічної та творчої діяльності.*

Академічна доброчесність як критично важлива умова для забезпечення довіри до наукових результатів та підтвердження результатів освіти випускників навчальних закладів. Питання академічної доброчесності в законодавстві

України. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація тощо. Інструменти забезпечення академічної доброчесності.

Тема 4. *Гуманітарні (соціогуманітарні) науки та їхня специфіка. Мистецтвознавство в системі наук. Джерелознавча складова мистецтвознавства.*

Етимологія терміну (від лат. *studia humanitatis* – дослівно «вивчення людства»). Предмет дослідження – людина та результати її життєдіяльності (духовної, інтелектуальної, мистецької тощо) в суспільстві. Саморефлексія. Окремі дисципліни соціогуманітаристики. Реконструкція сенсів як головне спрямування досліджень. Мистецтвознавство (історичне та теоретичне), його функції. Історичне джерелознавство, його специфіка та функції в мистецтвознавчих дослідженнях. Типи історичних джерел. Джерела особового походження: епістолярій, мемуари, щоденники. Методи джерелознавства. Верифікація та інтерпретація історичних джерел.

Тема 5. *Жанри й різновиди наукових робіт. Кваліфікаційні роботи. Етапи роботи над дисертацією.*

Наукова праця як опублікований чи неопублікований опис наукового дослідження, присвяченого висвітленню певної наукової проблеми чи кола питань. Первинні й вторинні жанри наукових праць. Наукова стаття. Вимоги до побудови наукових статей. Наукова доповідь. Наукова монографія. Періодичні наукові видання. Кваліфікаційні роботи. Структура кваліфікаційної праці (дисертації) доктора філософії. Реєстр наукових видань України.

Тема 6. *Методологія наукових досліджень. Принципи, підходи, методи. Міждисциплінарні дослідження.*

Методологія науки як вчення про методи пізнання та процедури наукової діяльності. Методологія наукового дослідження в прикладному сенсі як система (комплекс, взаємопов'язана сукупність) принципів, підходів та методів дослідницької діяльності, на які спирається вчений в ході отримання та розробки знань в рамках конкретної дисципліни. Ієрархія принципів, підходів, методів. Методологічний підхід як методологічна орієнтація дослідження (або точка зору) на об'єкт вивчення, принципи загальної стратегії дослідження. Методика дослідження – певні систематизовані комплекси методів (прийомів, процедур), що застосовуються дослідником для досягнення поставленої мети. Класифікація методів. Емпіричні методи наукового пізнання. Теоретичні методи наукового пізнання. Міждисциплінарні дослідження – застосування методів двох або більше різних дисциплін. Типи міждисциплінарних досліджень: взаємодія між системами дисциплінарного знання; взаємодія дослідників при вивченні різних аспектів одного й того ж об'єкта.

Тема 7. *Апробація наукових результатів дисертаційного дослідження. Апробація результатів дослідження: її призначення, форми, різновиди. Оприлюднення відповідних матеріалів для подальшого обговорення на засіданнях кафедри, виступи із доповідями на конференціях та інших наукових зібраннях. Типи конференцій, класифікація конференцій за різними ознаками.*

Підготовка доповіді, матеріалів доповіді до публікації, тез доповіді. Презентація як новітній інструмент та важливий компонент подачі матеріалу. Оформлення результатів апробації.

Тема 8. *Публікації результатів дисертаційного дослідження. Вимоги до форми наукових статей.*

Стаття як елемент наукової комунікації. Оформлення наукової роботи відповідно до її жанру. Запровадження світової структури наукової статті IMRAD (от Introduction, Methods, Results, and Discussion). Трансформація сучасного наукового стилю: жорстка структурованість, логічна послідовність викладення, прагнення авторів до стислості при посиленні насиченості змісту.

Тема 9. *Бібліографічний опис та бібліографічне посилання у науковій роботі.*
ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Тема 10. *Метрики сучасної науки: журнальні, метрики публікацій, метрики щодо дослідників.*

Наукометрія: застосування кількісних підходів та методів до опису наукових процесів. База даних Scopus та її журнальні метрики. SNIP (Source-normalized impact per paper) – показник загальної кількості цитувань з врахуванням специфіки предметної галузі. CiteScore – показник, що відображає середньорічну кількість цитувань останніх опублікованих у журналі статей. SJR (SCImago Journal Rank) як показник престижності академічних журналів. Метрики для авторів: загальна кількість публікацій, кількість цитувань. Наукове цитування як умовна одиниця визнання впливу роботи. h-індекс авторів. Індекс i10 (від 2011) – число академічних публікацій автора, що процитовані принаймні в 10 джерелах.

Тема 11. *Періодизація історії науки.*

Передумови виникнення науки. Переднауковий етап. Антична система знань. Середньовіччя як етап накопичення знань. Наукові відкриття Відродження й Нового часу. Етапи розвитку науки: класичний, некласичний, постнекласичний.

Тема 12. *Формування моделі наукового пізнання. Методологічні ідеї Ф. Бекона, Р. Декарта та Г. Галілея як основа науки Нового часу.*

Формування емпіризму як цілісної гносеологічної концепції (XVII–XVIII ст.). Методологічні ідеї Френсіса Бекона і Рене Декарта як основа науки Нового часу. Поняття предметної, філософської та гуманітарної пізнавальних установок. Розробка уявлень про формальні критерії якості знання. Принципи об'єктивності, порівнюваності, вимірюваності, відтворюваності результатів дослідження; протиставлення істинності й хибності; здоровий глузд як критерій істинності дослідження. Поняття методологічної дистанції. Імплікації декартівського уявлення про пізнання. Хід думки Декарта як вихідна логічна модель європейської теорії пізнання. Переважання природничих наук. Поняття предметної стратегії, пізнавального інтересу та гуманітарного знання.

Тема 13. *Класичний період розвитку науки. Позитивізм, технологія позитивістського дослідження. Романтично-інтуїтивістська стратегія гуманітарного знання.*

Соціокультурний простір першої половини ХІХ ст. Класичний тип наукової раціональності: основні принципи. Огюст Конт і його концепція знання. Рекомендації по технології позитивістського дослідження. Критика презумпцій позитивізму. Логіка трансформації позитивізму в ХХ ст. Етика і соціологія позитивістського гуманітарного знання. Кумулятивність як ключова (соціальна і когнітивна) характеристика позитивізму. Метафізика Артура Шопенгауера – ірраціоналістична модифікація відповідей Гегеля на питання Канта. Проект Вільгельма Дільтея: як може виглядати методологія, що спирається не лише на розум. Рекомендації до технології герменевтичного дослідження. Чому за допомогою герменевтичної методології можливе досягнення відносно об'єктивних результатів: спрямованість на Іншого, «техніка особистої геніальності», концепція конгеніальності. Герменевтична програма гуманітарного знання.

Тема 14. *Некласичний період розвитку науки: соціогуманітарні дисципліни. Методологічна концепція Макса Вебера. Методологічна стратегія прагматизму.*

Сильна риса методології М. Вебера – усвідомлення «односторонності» створюваних конструкцій та її інструменталізація. М. Вебер та його методологія на тлі позитивізму і неокантіанства. Ключова категорія методології М. Вебера: ідеальний тип. Специфіка теоретичного статусу ідеального типу. «Розуміюча соціологія» М. Вебера. Поняття «соціальної дії» та розробка шкали соціальних дій за допомогою ідеально-типічної методології. Переосмислення уявлень про науку. Прагматистська трансформація позитивістських принципів у концепції Чарльза Сандерса Пірса. Вільям Джеймс і зняття жорстких меж між даними органів почуттів, сумнівами та «ясним теоретичним знанням». Джон Дьюї: інструменталізм та його імплікація для гуманітарного дослідження.

Тема 15. *Неопозитивізм. Теорія фальсифікації Карла Поппера.*

Теорія пізнання на початку ХХ ст. «Карта гносеології» та зручність виокремлення певних «полосів» – наприклад, аналітичної (неопозитивістської) програми. Технологічні рекомендації неопозитивізму. Критика неопозитивізму: виявлення внутрішніх логічних суперечностей. Проекції неопозитивістської методології на гуманітарне дослідження: приклад «теорії охоплюючих законів» Карла Густава Гемпеля. Карл Раймунд Поппер: критика верифікаціонізму, модель порівняння теорій и критерій спростовуваності. Теорія фальсифікації та можливість відокремити наукове знання від ненаукового, принцип спростування як критерій демаркації.

Тема 16. *Соціологія знання Томаса Куна: поняття «наукової революції» та «парадигми».*

Соціологія знання та її значення для гуманітарної гносеології середини ХХ ст. Вихідна модель соціології знання – конвенціоналізм. Дві основні логіка

соціології знання. Концепція «етоса науки» Роберта Мертона. Карл Манхейм, соціологія знання, орієнтована на гносеологію: різниця між ідеологією та ноологією, поняття стилів знання. Соціологія знання Томаса Куна: праця «Структура наукових революцій». Парадигма наукової дисципліни як сукупність знань, методів і цінностей, визнаних членами наукового співтовариства. Післякунівська соціологія: розширювальне й звужувальне розуміння парадигми наукового товариства.

Тема 17. *Інтуїтивістська стратегія в ХХ ст. Герменевтика.*

Загальна характеристика герменевтичної методології. Герменевтика – вивчення не «буття» й «законів», а феноменів, екзистенції та мови. Ганс-Георг Гадамер: «вічно триваюча традиція інтерпретації». Переосмислення в герменевтиці уявлень про характер отриманого знання. Герменевтика в мистецтвознавстві другої половини ХХ ст.: формування т. зв. нової музичної герменевтики під впливом ідей Г. М. Гайдеггера, Х. Гадамера, Ю. Габермаса. Синтетичний характер вчення Карла Дальгауза.

Тема 18. *Постнекласичний період розвитку гуманітарного знання. Структуралізм. Мішель Фуко і дискурсивний аналіз. Постструктуралізм.*

Формування постнекласичного типу наукової раціональності: принципи самоорганізації, когерентності (узгодженості), кооперативності, еволюціонізму тощо. Загальна характеристика структуралізму. Поширення структуралізму на антропологію. Технологія структуралістського дослідження. Мішель Фуко і дискурсивний аналіз. Специфіка концепції М. Фуко в історії «гуманітарної підозри». Дослідження епістем і дискурсивних позицій, конструкція непроникності дискурсів. Сподівання на звільнення від примусовості смислу. Постструктуралізм: «Структура – це поломка». «Розмикання структури в контекст». Постструктуралізм і традиція критики влади. «Насичений опис»: залежність значення від контексту та відмова від моністичних пояснень. Антирепрезентаціонізм Жака Деррида. Історія літератури Ролана Барта.

Тема 19. *Постмодернізм і постмодерністська чутливість: проєкції на наукові дослідження.*

«Концентрична» характеристика постмодернізму. Кластери постмодерністської ідеології: деконструктивізм та інтертекстуальність. Постмодерністська чутливість. Постмодерн: ситуація в суспільстві й науці.

Тема 20. *Концепції сучасного мистецтвознавства.*

Поняття «діалог», «семіосфера», «синергетика», «дискурс», «ризом» і т. п. у формуванні методологічних засад сучасних мистецтвознавчих досліджень.

Теми практичних занять

- Науковий апарат дослідження. Обґрунтування актуальності теми дослідження.
- Структура кваліфікаційної праці (дисертації) доктора філософії
- Вибір методологічної стратегії дослідження (принципи, підходи). Вибір

методів дослідження.

- Пошук інформації в науковій діяльності. Сучасні інформаційні технології.
- Укладання списку використаної літератури та джерел за темою дослідження.
- Поняттєво-категоріальний апарат дослідження.
- Засади укладання огляду літератури за темою дисертаційного дослідження.
- Університети, академії наук: історія та сучасність.
- Обговорення публікацій з проблем методології сучасного мистецтвознавства.
- Обговорення теоретичних аспектів досліджень здобувачів.

Індивідуальні завдання

Обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження, мети і завдань, об'єкту й предмету дослідження, методології (підходів, методів), теоретичної бази дослідження тощо. Укладання списку літератури та джерел за темою дисертаційного дослідження (I семестр)

Огляд літератури та джерел за темою дисертаційного дослідження (II семестр).

Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточне оцінювання роботи аспірантів впродовж семестру проводиться за допомогою експрес-опитування з розглядуваної теми, контрольних вправ, оцінювання виконаних індивідуальних завдань.

Розподіл балів, які отримують аспіранти (Усього – 100 балів)

Поточний контроль (I семестр)										
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	Сума
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50

Поточний контроль (II семестр)										
T 11	T 12	T 13	T14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19	T20	Сума
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

За виконання індивідуального завдання

I семестр – до 20 балів

II семестр – до 20 балів

Семестровий та підсумковий контроль

Залік (I семестр) – до 30 балів

Екзамен (II семестр) – до 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

Безгін О., Успенська О. Методичне забезпечення вітчизняного мистецько-освітнього простору: досвід підготовки докторів мистецтва // Культурологічна думка. 2022. № 21. С. 168-178. DOI: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-21-2022-1.168-178>

Безгін О. Флорентійські принципи для підготовки доктора мистецтва // Культурологічна думка. 2020. № 18. С. 147-155. DOI: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-18-2020-2.147-155>

Капелюшний А. Практична стилістика української мови : навчальний посібник. Вид. 2-е, переробл. Львів : ПАЮ, 2007. 400 с.

Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування : практичний словник-довiдник. Львів : ПАЮ, 2002. 576 с.

Клековкін О. Історіографія театру: напрями. Школи. Методи. Постаті: навч. посіб. Київ, 2017.

Клековкін О. Театр при столику. Методологія театрознавства: подорожній щоденник. К., 2013.

Клековкін О. Ю. Театрознавство: предметне поле: Навчальний посібник / КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : Арт Економі, 2019. 128 с.

Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Метод. посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с. URL: http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Klekovkin-ART_Methodology-text.pdf

Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи: навч. посібник для вищих музичних навчальних закладів. Київ, 2008. – 94 с.

Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч.

посібник. Київ : Кондор, 2003. 192 с.

Кудінов І. О. Основи наукового цитування. 64 с. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf>

Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf

Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. 117 с.

Мриглод О. І. Наукометрія // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. URL: <https://esu.com.ua/article-70714>

Мусієнко О. Постмодернізм: методологічні стратегії // Художня культура. Актуальні проблеми. 2020. № 16 (1). С. 31–38. <https://doi.org/10.31500/1992-5514.16.2020.205235>

Мусієнко О. Теоретичні концепти кіно в естетиці Жіля Дельоза. Образ-рух і образ-час // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2022. № 31. С. 61-72. <https://doi.org/10.34026/1997-4264.31.2022.267521>

Ніколаєва Л. М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посібник. Львів : Львівська національна музична Академія ім. М. Лисенка, 2003. 171 с.

Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ/ за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Правила укладання бібліографічного опису для Списку використаних джерел у дисертаціях з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/dstu_8302_2015.pdf

Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах : Лист МОН № 1/11-8681 від 15.08.2018 року. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 5-е вид., стер. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Допоміжна

Бахтін М. Проблема тексту в лінгвістиці, філології та інших гуманітарних науках. Переклад Марії Зубрицької // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 318-323.

Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім., післямова та коментарі О. Погорілого. Київ : Основи, 1998. 534 с. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs.htm>

Гусерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки / пер. з нім. Харків : Фоліо, 2018. 384 с.

Гадамер Г.-Г. Істина і метод. / Пер. з нім. О. Мокровольського. Київ : Юніверс, 2000. Том 1: Герменевтика I: Основи філософської герменевтики. 464 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Istyna_i_metod_t1.pdf

Дерріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук. Переклад Марії Зубрицької та Христини Сохоцької // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 457-477.

Еко У. Як написати дипломну роботу: гуманітарні науки / пер. під ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Umberto_Eco/Yak_napysaty_dypломnu_robotu.pdf

Квіт С. М. Основи герменевтики : Навч. посіб. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 192 с.

Клековкін О. Школа Ростислава Пилипчука // Науковий вісник КНУТКіТ імені І.К. Карпенка-Карого. Київ, 2016. Вип. 19.

Константинов М. Кіносеміотика Юрія Лотмана / ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Горішні Плавні, 2019. 328 с.

Копиця М. Д. Епістологія в лабіринтах музичної історії : монографія. Київ : Автограф, 2008. 528 с.

Кун Т. Структура наукових революцій. Київ : Port-Royal, 2001. 228 с. <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>

Лисий В. Категорії і поняття, їхнє співвідношення // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2012. Випуск 15. С. 22–28. URL: http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/15_2012/5.pdf

Мартинюк Т. В. Міждисциплінарні методологічні тенденції в українській музичній регіоніці // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 129. Київ, 2020. С. 26-40. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219664>

Ортега-і-Гассет Х. Вибрані твори / пер. з ісп. В. Бурггардта, В. Сахна, О. Товстенко. Київ : Основи, 1994. 420 с.

Поппер К. Логіка наукового відкриття: Огляд деяких фундаментальних проблем / пер. з англ. під кер. О. Є. Оліфер // Актуальні проблеми духовності : зб. наук. праць. Кривий Ріг. 2021. Вип. 22. С. 170-191. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/apd/article/view/4462/4201>
DOI: <https://doi.org/10.31812/apd.v0i22.4462>

Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з фр. Київ : Основи, 1998. 669 с.

Тукова І. Музика і природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох (XVII – початок XXI століття). Харків : Акта, 2021. 453 с.

Фізер І. Постмодернізм: post/ante/modo // Наукові записки НаУКМА. Філологія. 1998. т. 4. С. 43-47.

Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. 326 с.

Шип С. В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні поняття // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2020. Вип. 129. С. 9-25. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219655>

Dewey J. Studies in Logical Theory. Chicago : The University of Chicago Press, 1903. XIV+388 p. URL: <https://www.gutenberg.org/files/40665/40665-h/40665-h.htm>

Flinders M. How to write a scientific paper.: URL: <https://conservationbytes.com/2012/10/22/how-to-write-a-scientific-paper/>

Інформаційні ресурси

Національна електронна науково-інформаційна система НАУКА. URL: <https://nauka.gov.ua>

Офіційний сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. <https://www.etnolog.org.ua/>

Офіційний сайт Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України. <http://www.mari.kiev.ua/>

Офіційний сайт Інституту культурології НАМ України. <https://icr.org.ua/>

«Енциклопедія Сучасної України» (багатотомне науково-енциклопедичне видання [Інституту енциклопедичних досліджень НАН України](https://esu.com.ua)). <https://esu.com.ua>

Відкриті освітні ресурси. URL: <https://www.library.kpi.ua/open-educational-resources/>

Відкриті підручники. URL: <https://open.umn.edu/opentextbooks>

Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень / Є. Ніколаєв. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/?fbclid=IwAR3iJuvbs331-hYF2ciKXPZGzAIKDNU-N-GYP78xpJvnDiRkRFWLS3olbDBO>

Журнал «Наука та метрика». URL: <https://nim.media/>